

Årsplan 2025-2026

Tun barnehage

«...der det gode livet lever...»

Innledning	3
Årsplan	3
Barnehagen er en pedagogisk virksomhet	3
Larviksbarnehagen	3
Kommunens visjon og verdier	4
Presentasjon av barnehagen	5
Organisering av avdelinger	6
Organisasjonskart	6
Kontaktinformasjon og barnehagens åpningstid	7
Våre fokusområder 2025-2026	8
Barnehagens samarbeidspartnere	9
Barnehagens verdigrunnlag	9
Barn og barndom	10
Demokrati	11
Mangfold og gjensidig respekt	11
Likestilling og likeverd	12
Bærekraftig utvikling	12
Livsmestring og helse	14
• <i>Psykososialt barnehagemiljø</i>	14
• <i>Vennskap + Inkludering + Sosial kompetanse = VIS</i>	14
• <i>Fysisk aktivitet, mat og måltidsglede</i>	17
Barnehagens formål og innhold	188
Omsorg	18
Lek	18
Danning	19
Læring	20
Vennskap og fellesskap	22
Kommunikasjon og språk	23
Barnas medvirkning	254
Samarbeid mellom hjem og barnehage	265
Overganger	276
Når barnet begynner i barnehagen	26
Overgang innad i barnehagen	27
Overgangen mellom barnehage og skole	28

Barnehagen som pedagogisk virksomhet	29
Planlegging	29
Vurdering	29
Dokumentasjon	30
Barnehagens arbeidsmåter	321
Progresjon	31
Barnehagens digitale praksis	31
Barnehagens fagområder	332
Trafikksikker barnehage	343
Kompetanseplan	
34	
Tradisjoner og merkedager i Tun barnehage	365

«Det er to varige gaver vi kan gi barna. Det ene er røtter, det andre er vinger»

William Hodding Carter jr.

Årsplan 2025-2026 er godkjent av Samarbeidsutvalget i Tun barnehage

Innledning

Årsplan

Barnehagen er pålagt å utarbeide en årsplan. I tillegg utarbeides planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov. Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser.

Årsplanen inneholder informasjon om hvordan barnehagen arbeider med omsorg, danning, lek og læring for å fremme barnas allsidige utvikling. Planen gir også informasjon om hvordan barnehagelovens bestemmelser om innhold ([§ 2](#)), barns rett til medvirkning ([§ 3](#)) og [rammeplanen](#) følges opp, dokumenteres og vurderes.

[Progresjonsplanen](#) er laget som et vedlegg til årsplanen og viser hvordan vi jobber med rammeplanens syv fagområder. Progresjonsplanen er et viktig arbeidsredskap i vår planlegging og vår evaluering. Den sikrer at vi skaper sammenheng og utvider barnas opplevelser og erfaringer gjennom barnehagetiden hos oss. Vi tar hele tiden utgangspunkt i hva barnet mestrer, for så å gi, eller legge til rette for, tilpassede utfordringer som fører til ny mestring.

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet

Barnehagen er ifølge [Rammeplan for barnehagen](#) en pedagogisk virksomhet hvor samfunnsmandatet er å ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal tilby barn under opplæringspliktig alder et omsorgs- og læringsmiljø som er til barns beste. Dette skal gjøres i samarbeid og forståelse med barnas hjem.

[Hva er Rammeplan for barnehagen \(film UDIR\)](#)

Larviksbarnehagen

De kommunale barnehagene i Larvik ønsker å bidra til helhet og sammenheng i barnas oppvekst- og utdanningsløp, samt sikre god fysisk og psykisk helse. Vi bryr oss om det som skjer i barnets liv. Vi ønsker å bidra til at barn får de beste forutsetninger for å mestre livet. De ulike virksomhetsområdene i Larvik samhandler tett med hverandre slik at barnas trivsel og utvikling blir ivarettatt og sørger for gode overganger.

["Jeg er meg"](#) er et prosjekt for helsestasjon, barnehager og skoler i Larvik. Prosjektet er nå implementert i alle kommunale barnehager, og har som hensikt å fremme barn og unges seksuelle helse og livsmestring for å forebygge vold og seksuelle overgrep.

Planen [Kvalitet i barnehagen](#) skal bidra til at det er et likeverdig og enhetlig barnehagetilbud i alle kommunale barnehager i Larvik. Tidlig innsats, mestringsperspektivet, samarbeid og samhandling vektlegges. Planen viser vår retning og våre veivalg.

For barnehageåret 2025-2026 har vi også:

- Fokus på oppfølging av våre rutiner for et godt psykososialt barnehagemiljø og lekemiljøets betydning for at barna skal ha det godt hos oss.

- Utvikle en bærekraftig modell for spesialpedagogiske tiltak i barnehage hvor fokus er å sikre likeverdig og god kvalitet for barn som trenger særskilt hjelp.
- Fortsette å innarbeide [Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis](#).
- Øke ansattes kunnskap om alternativ supplerende kommunikasjon i barnehagen - [ASK](#) i samarbeid med Pedagogisk psykologisk tjeneste.
- Bidra til foreldrekraft i et tverrfaglig miljø (barnehage, skole, helsestasjon, pedagogisk psykologisk tjeneste). Foreldrekraft er et begrep som ofte brukes for å beskrive den styrken og evnen foreldre har til å takle utfordringer og motgang i foreldrerollen. Dette kan inkludere evnen til å håndtere stress, bekymringer og konflikter på en konstruktiv måte, samt å opprettholde en positiv og støttende relasjon til barna sine. Det innebærer også en evne til å sette grenser, gi veiledning og støtte barna i deres utvikling og vekst. Det kan også handle om hvordan foreldre kan være hverandres støtte i oppdragerollen.

Kommunens visjon og verdier

Visjon for Larvik kommune → miljøbevisst, livskraftig og verdiskapende

Verdier for Larvik kommune → Nysgjerrig + Ærlig + Raus + Engasjert = **NÆRE**

Dette gjenspeiles i følgende planer:

Strategidokument → **Virksomhetsplan** → **Kvalitet i barnehagen** → **Årsplan**

Strategidokumentet for Larvik kommune

De forskjellige delene i [Strategidokumentet](#) viser hvilke langsiktige og kortsiktige mål Larvik kommune jobber med.

Virksomhetsplan for de kommunale barnehagene i Larvik

Viser hvilke tiltak og mål barnehagen og enheten har for det året vi er inne i. Gjelder for et år av gangen, og bygger opp under målene i Strategidokumentet.

Kvalitet i barnehagen

Viser hvilken retning barnehagene samlet skal utvikle og våre veivalg.

Årsplanen for hver barnehage:

Er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og viser barnehagenes valg og begrunnelser. Den skal også gi informasjon om barnehagenes pedagogiske arbeid til

myndighetsnivåene, barnehagenes samarbeidspartnere og andre interesserte.

Presentasjon av barnehagen

Tun barnehage startet opp i Kvelde i 1979. Mye spennende og utviklende har skjedd siden den gangen.

Vi er i dag en tre avdelings barnehage på landet, og er opptatt av å bruke de mulighetene som finnes i vårt nærmiljø. Vår nærhet til natur og landbruk preger vårt innhold gjennom hele året, og i løpet av årstidene følger vi med på hva som skjer rundt oss. Vi er heldige og har foreldre, besteforeldre, ressurspersoner, frivillige lag og foreninger i bygda, som bidrar til å gi barnehagen en god lokal forankring. På den måten er vi sammen om å gjøre Tun til en god barnehage.

Tun barnehage har en personalgruppe med lang erfaring og et høyt kompetansenivå. Vi er opptatt av en helhetlig pedagogisk tenkemåte i vårt arbeid og jobber for at barn skal ha det godt, mestre sine liv og bli aktive samfunnsborgere. Det viktigste for oss er at barna opplever trivsel, vennskap og tilhørighet i barnehagens fellesskap. I hverdagen er personalet støttende stillaser som gir barna positive og allsidige opplevelser, kunnskaper og erfaringer, samt tro på seg selv og egne evner.

Vår visjon:

“Der det gode livet lever”

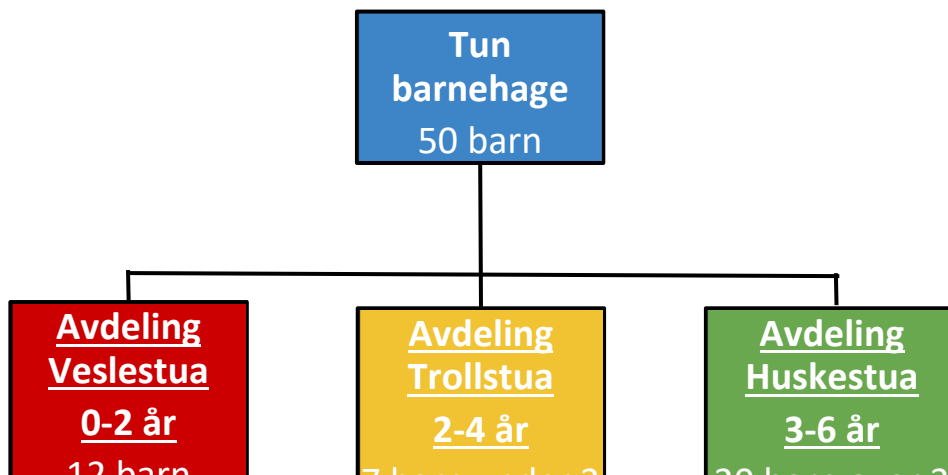
Vårt hovedmål:

“Tun barnehage er et trygt og inkluderende sted å være,
og et spennende sted å lære”

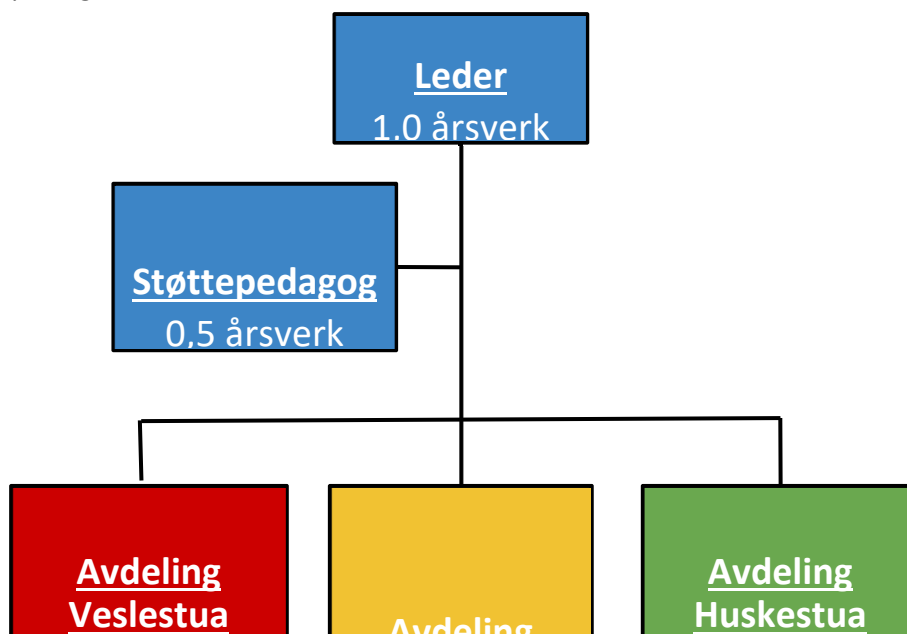
Organisering av avdelinger

Vi gir barnehagetilbud til barn i alderen 0-6 år. Antall barn og deres alder varierer fra avdeling til avdeling og fra år til år, avhengig av antall søkere og deres alder. Fra 1. august 2025 er våre avdelinger organisert på følgende måte:

Organisasjonskart

Vår bemanning er satt i henhold til antall barn og gjeldende lovverk for bemanning i barnehage, samt rett til individuell tilrettelegging/spesialpedagogisk hjelp. Fra 1. august 2025 er våre avdelinger bemannet på følgende måte:

Styrer er den øverste daglige lederen for barnehagen. Hver avdeling har pedagoger som leder avdelingen sammen med barne- og ungdomsarbeidere (BUA) og assistenter. Barn som har behov for særskilt hjelp blir fulgt opp av en grunnbemanning i tett samarbeid med støttepedagog og støtteassistent.

Pr. 1. august 2025 teller vi 16 ansatte. I tillegg til grunnbemanning har vi faste vikarer og tar imot elever fra Thor Heyerdahl videregående skole og Kvelde skole.

Kontaktinformasjon

Avdelingenes telefonnummer

☎ Telefon avdeling Veslestua 98 22 56 37

☎ Telefon avdeling Trollstua 98 22 56 38

☎ Telefon avdeling Huskestua 98 22 56 26

Styrer Heidi Bjørk

☎ 98 23 12 81

☎ heidi.bjork@larvik.kommune.no

Virksomhetsleder barnehage Anja Sterner

☎ 91 31 60 49

☎ anja.sterner@larvik.kommune.no

Vår postadresse er

Tun barnehage

Postboks 2020

3255 Larvik

Våre besøksadresser er

Tun barnehage, Kvelde
Kveldeveien 241
3282 Kvelde

For mer informasjon om vårt tjenestetilbud, gå inn på hjemmesiden til [Larvik kommune](#) og [barnehagens hjemmeside](#).

Barnehagens åpningstid

☐ Tun barnehage har åpent mandag til fredag kl. 07.00-16.30. Vi har åpent mellom jul og nyttår og i påskeuken etter behov. Julaften, nyttårsaften og onsdag før skjærtorsdag stenger barnehagen kl. 12.00. Barnehagen har sommerstengt i uke 28, 29, 30.

Barnehagen har 5 planleggingsdager i året (jf. våre vedtekter). Planleggingsdager bruker vi til pedagogisk planarbeid, evaluering og kompetanseheving. Barnehagen er stengt disse dagene.

Følgende datoer er satt av til planleggingsdager i 2025-2026:

- 15.08.25
- 07.11.25
- 02.01.26
- 15.05.26
- 12.06.26

Våre fokusområder 2025-2026

Hovedprosjekt «Jeg er meg»

Høsten 2023 gikk vi inn i et helsefremmende og forebyggende prosjekt som heter «Jeg er meg» hvor fokuset var kompetanseheving for ansatte. Prosjektet har som mål å fremme barns seksuelle helse og forebygge vold og seksuelle overgrep mot dem. Prosjektet har pågått i Larvik kommune siden 2018. Alle kommunale barnehager, helsestasjoner og flere grunnskoler er nå med i prosjektet.

Kunnskap om kropp, følelser og relasjoner er viktige forutsetninger for at barn utvikler mestringskompetanse for egen helse, og legger grunnlaget for en helsefremmende livsstil og gode valg senere i livet. Åpenhet og det å gi barn et ordforråd som gjør at de kan snakke om kropp, seksualitet og grenser, kan virke forebyggende mot seksuelle overgrep og bidra til at barn blir tryggere på å sette egne grenser.

Gjennom året jobber vi ut fra et årshjul med ulike temaer og aktiviteter med fokus på kropp, følelser, egne og andres grenser. Tema og form er alltid tilpasset de ulike aldersgruppene.

Mål for «Jeg er meg»

- Gi barn og voksne kunnskap
- Etablere ord og begreper
- Bli kjent med kroppen
- Bli glad i egen kropp
- Ha respekt for andres kropp
- Bli kjent med egne og andres følelser
- Kunne si fra og sette grenser
- Bevisstgjøre barna om gode og vonde hemmeligheter
- Bli kjent med likheter og ulikheter hos barn og voksne
- Bli kjent med ulike familiesituasjoner

Mer informasjon om prosjektet finner du på hjemmesiden til Larvik kommune: ["Jeg er meg"](#)

Vi vil også dette barnehageåret ha fokus på **et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø**, **VIS** (som står for vennskap, inkludering og sosial kompetanse), **språk** og **lek**. Områdene er valgt med bakgrunn i rammeplanen og føringer for de kommunale barnehagene i Larvik.

Barnehagens samarbeidspartnere

Larvik kommune har ansvar for at de ulike tjenestene for barn og barnefamilier er godt koordinert. Vårt fokus i samarbeidet er til barnets beste, og at tidlig innsats er viktig. Samhandlingsmodellen [Se meg - bedre tverrfaglig innsats](#) ligger til grunn for vårt arbeid.

Vi samarbeider også med tjenester og institusjoner utenfor kommunen for at barn og foreldre skal få et best mulig tilbud.

Våre samarbeidspartnere er:

- Kommunale og private barnehager i Larvik
- Grunnskoler i Larvik
- Helsestasjon og familiesenter
- Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT)
- Tiltak og familieveiledning
- Barneverntjenesten
- Psykologtjenester
- Helse og rehabiliteringstjenesten
- Barnehagemyndigheten
- Hjelpemiddelsentralen/NAV
- Ulike lag og foreninger i Kvelde
- Næringslivet i Kvelde og Larvik
- Thor Heyerdahl videregående skole (utplassering av elever)

Barnehagens verdigrunnlag

Rammeplanen for barnehagen sier at barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal også jobbe for å fremme likeverd og solidaritet, tilgivelse, mangfold og gjensidig respekt, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse. Alle barnehager skal bygge på verdigrunnlaget som er fastsatt i barnehageloven og internasjonale konvensjoner som Norge har sluttet seg til, [FNs barnekonvensjon](#).

Barn skal bli demokratiske samfunnsborgere som skal ta hensyn til andre mennesker. De skal også få lov til å være individer som skal kunne heve stemmen og bli hørt. Vi bruker jevnlig våre avdelings-, leder- og personalmøter til å reflektere over balansen i dette.

I Tun barnehage er verdier og holdninger, som ligger til grunn for vårt arbeid, av felles karakter. De er våre veivisere og kulturbærere, og kommer til uttrykk i våre valg, våre handlinger og måten vi møter

andre på. Vi bygger vårt arbeid på en erkjennelse om at alle mennesker har egenverdi og skal respekteres. Barnehagen skal oppleves som inkluderende, støttende og meningsfull for barn, foreldre og ansatte, og bidra til utfoldelse og utvikling.

Våre verdier:

Raushet Omsorg Samarbeid

Barn og barndom

I Tun barnehage ser vi på barn som unike og kompetente, og møter dem som selvstendige individer. Barn er sosiale og aktive. De har noe viktig å bidra med, og skal få være aktive deltakere i egen hverdag. Vi gir rom for barnas ulike forutsetninger, perspektiver og erfaringer, og bidrar til at de utvikler et positivt selvbilde og en tro på egne evner. Barna møtes med anerkjennelse og empati. De får muligheten til å videreutvikle sosiale ferdigheter i fellesskap med andre mennesker. Barna påvirkes av omgivelsene, samtidig som de er aktive medskapere i eget og andres liv.

Barndommen er en verdifull fase i livet som ikke kan forseres eller tas igjen. Vi anerkjenner og ivaretar barndommens egenverdi. Den er med på å forme oss som mennesker og legger grunnlaget for et godt liv. Gjennom deltakelse og medvirkning i fellesskapet forbereder barna seg på aktiv deltakelse i samfunnet. En stor del av barndommen tilbringes i barnehagen og det er avgjørende at vi klarer å skape gode hverdager preget av lek, vennskap og trivsel. I barnehagen får barna mulighet til å bygge vennskap, skape gode relasjoner, utvikle sin barnekultur og lære gjennom lek, glede og humor.

Alle handlinger og avgjørelser som berører barnet skal alltid ha barnets beste i fokus. Det krever at vi evner å se helheten og hele barnet.

Ansatte i Tun barnehage sørger for:

- At lek, fellesskap, vennskap og trivsel preger hverdagen.
- At alle barn blir møtt som unike og enestående individer og blir respektert for den de er.
- At alle barn blir møtt med anerkjennelse og forståelse.
- At alle barn blir møtt med empati og med respekt for deres opplevelsesverden.
- Alle barn blir lyttet til, og opplever at deres meninger og ønsker blir tatt på alvor.
- At alle barn møter voksne som er bevisst på voksenrollen og er gode rollemodeller.

Vi sikrer at vi er på rett spor ved:

- Barna får sitte uforstyrret med ansatte og snakke om hvordan de har det i barnehagen, hva de ønsker.
- I møtet med foreldre i hente- og bringesituasjonen, foreldresamtaler, foreldremøter, div. tilstelninger og arrangementer, foreldreråd, arbeidsutvalg for foreldre (FAU) og samarbeidsutvalg (SU). Vi er avhengige av et nært og godt samarbeid med foreldre. Vi forventer at foreldrene er åpne, deler og gir oss tilbakemeldinger, at de spør, engasjerer seg og stiller opp i hverdagen og på arrangementer.
- I januar gjennomfører vi UDIR sin foreldreundersøkelse. Undersøkelsen gir oss en indikasjon på hvordan arbeidet i barnehagen oppleves. Personalet utarbeider oppfølgingsplaner som beskriver fokusområder til forbedring eller opprettholdelse.

- God planlegging, organisering og tilrettelegging ut fra barnas innspill, interesser og utviklingstrinn. Vi utarbeider årsplaner, periodeplaner og arbeidsplaner for enkelte aktiviteter og oppfølgingsplaner for barn.
- Vi observerer, reflekterer og vurderer jevnlig vår praksis individuelt og i fellesskap.
- Vi dokumenterer vårt arbeid gjennom tekst, bilder, utstillinger og praksisfortellinger. Foreldrene får fortløpende oppdateringer om barnas hverdag gjennom barnehagesystemet Visma.
- Vi holder oss oppdatert på nyere forskning innenfor barnehagefeltet. Ny kunnskap og forståelse gir oss nye måter å løse ting på.

Demokrati

Barnehagen er en arena som gir barn tidlig erfaring med hva det betyr å være en del av et samfunn, et fellesskap. Vi fremmer demokratiske verdier og er et inkluderende fellesskap der alle barn får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta, uavhengig av kommunikasjonssevner og språklige ferdigheter. Vi lar hvert enkelt barn få muligheten til å bidra og medvirke i vår hverdag og vårt innhold. Samtidig skal barna lære seg å være en del av en gruppe og utvikle en forståelse for hva det vil si å handle til det beste for gruppen og fellesskapet. Deltakelse og erfaringer i fellesskapet, i aktiviteter og i lek bidrar til at barna utvikler en forståelse for samfunnet og verden de er en del av, slik at de er bedre rustet for fremtiden.

Ansatte i Tun barnehage sørger for at:

- Barna får mange felles opplevelser.
- Alle blir møtt med respekt og åpenhet.
- Alle barn blir sett og hørt og opplever at deres behov, ønsker og meninger blir tatt på alvor.
- Barna får være med på å bestemme innhold og aktiviteter.
- Barna får ansvar og frihet til å ta egne valg etter alder og modenhet.
- Barna får hjelp til å reflektere og undre seg over ulike strategier, og får veiledning i samspill.
- Alle er like mye verdt, uavhengig av kjønn, religion, etnisitet eller sosiale samfunnslag.
- Ulike kulturer, språk og eventuelle høytider markeres.
- Kommunikasjon er mer enn ord, og at voksne er støttende til stede og hjelper barn som ikke har et verbalt språk med tegn, bilder og kroppsspråk.

Mangfold og gjensidig respekt

Barn skal få muligheten til å lære om samfunnet vi lever i. De skal lære at det greit å være annerledes, og at alle har lik rett til å være deltaker i samfunnet. De skal lære at det ikke er lov å krenke en annen person. Barnehagen skal bidra til at hvert enkelt barn føler seg sett og anerkjent for den de er.

I Tun barnehage er det plass til alle og barna får oppleve at:

- Vi bygger vennskap og erfarer fellesskap gjennom felles opplevelser i lek og aktiviteter.
- Vi er forskjellige og ulikheter utfyller hverandre.

- Det er mange måter å tenke på, gjøre ting på og det ene kan være like bra som det andre.
- I møte med andre lærer vi, og av ulikheter utvikler vi oss.
- Ulike kulturer og religioner er spennende, og læren og respekten for dette binder oss sammen i et fellesskap.
- Vi markerer ulike høytider, lærer enkle ord på ulike språk, snakker om, og leser om ulike familier og trosretninger.
- Vi anerkjenner mangfold, inkludering og retten til å være glad i hvem man vil.

Likestilling og likeverd

Alle ansatte jobber aktivt for at alle barn og ansatte skal føle seg velkommen og viktige uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal sørge for at barna har like muligheter til å bli sett og hørt, og oppmuntret til å delta i alle aktiviteter i barnehagen. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet. Likestilling mellom kjønnene skal gjenspeiles i barnehagens pedagogikk. Barnehagen skal oppdra barn til å møte og skape et likestilt samfunn.

I våre styrte aktiviteter og hverdagssituasjoner får barna erfaringer med at vi er forskjellige og alle får muligheter og utfordringer tilpasset den de er. De blir møtt av ansatte som har en grunnholdning om at alle er like betydningsfulle og har like stor verdi, og at vi ikke nødvendigvis behandler alle likt, men likeverdige.

Ansatte i Tun barnehage sørger for at:

- Alle barn, foreldre og ansatte blir møtt med respekt og likeverd.
- Vi reflekterer i fellesskap over egne holdninger og forventninger til gutter og jenter, for best mulig å formidle og fremme likestilling og likeverd.
- Barn som trenger ekstra støtte, får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdige tilbud.
- Barn som mottar spesialpedagogisk hjelp inkluderes i barnegruppen og i det allmennpedagogiske tilbudet på avdelingen.
- Mangfoldet i samfunnet preger vårt valg av litteratur og annet materiell vi bruker i barnehagen, og at vi anerkjenner forskjeller og likheter.

Bærekraftig utvikling

Barna i barnehagen skal bli kjent med at det vi gjør i dag får konsekvenser for fremtiden. Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre, naturen og lære om hvordan de kan dekke sine grunnleggende behov uten å ødelegge for kommende generasjoner. De skal lære å tenke kritisk, være etiske i sine handlinger og vise solidaritet. Vi må derfor stille spørsmål og skape et klima med plass til barnas ulike perspektiver, løsninger og kreativ tenkning.

I Tun jobber vi for at barna skal se sammenhenger, for eksempel fra søppel til gjenbruk eller fra bondens jord til vårt bord. Gjennom å følge med på hva som skjer rundt på jordene i Kvelde og ved å bruke barnehagens dyrkekasser, deltar barna aktivt i og tilegner seg førstehåndsføring i matens vei fra jord til bord. Naturens kretsløp synliggjøres gjennom å så frø, vanne, høste og tilbakeføre næringsstoffer til jorden for neste års vekst. Ved å tilrettelegge for barns medvirkning i «kjøkkenhagen» og matlagingen, etablerer vi en forståelse for råvarenes opphav og verdi, forebygger matsvinn og overforbruk, og gir dem grunnleggende kunnskap om sunne og helsefremmende matvaner.

Gjennom holdningsskapende arbeid løfter vi frem verdier og holdninger som gagner miljøet, naturen og fellesskapet. Vi trener på samarbeid, kritisk tenkning og våge si ifra hva som er greit og ikke.

Gjennom vårt arbeid får barna ulike erfaringer med å være ute i naturen. Vi ønsker at de skal få positive naturopplevelser og se naturen som en ressurs i eget og andres liv.

Mål:

- Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen.
- Barna skal ha tro på egne muligheter og evner til å påvirke omgivelsene.

Hva gjør vi:

- Vi benytter ukentlig naturen i vårt pedagogiske arbeid.
- Barna lærer om planter og dyr som er vanlige i vårt nærområde.
- Vi rydder etter oss og plukker søppel når vi er på tur.
- Vi kildesorterer.
- Vi bruker gjenbruksmaterialer i ulike prosjekter.
- Vi dyrker grønnsaker og bær i plantekassene våre.
- Vi samler frukt og grønnsaker fra «overskuddslager» i nabolaget og lager hjemmelaget mat.
- Vi går på turer i nærmiljøet hvor vi får innsikt i matens opprinnelse og produksjon av matvarer.
- Vi tar vare på det vi har og reparerer ting sammen. Fokus på gjenbruk og ikke bare å kjøpe nytt.
- Vi skaper glede ved dugnadsarbeid og skaper noe sammen.

- Vi har bruktmarked for foreldre i barnehagen på høsttreffet i oktober.
- Vi har temasamlinger med fokus på forståelse for dynamikk i naturen.

Livsmestring og helse

Psykososialt barnehagemiljø

Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnehagen skal legge til rette for at barna trives, kjenner mestring og følelse av egenverd, de skal få vise livsglede, og oppleve at ansatte i barnehagen har et forebyggende perspektiv på krenkelser og mobbing. Barn skal oppleve barnehagen som et trygt sted å være der de har muligheten til å utfordre seg selv i samspill, fellesskap og vennskap.

Vi voksne er tett på barna. Vi støtter og hjelper dem til å håndtere utfordringer, bli kjent med egne og andres følelser og grenser. Vi skaper robusthet og mestring både når livet smiler og når det byr på utfordringer. Vi hjelper barn til å bygge gode relasjoner, beholde og ivareta dem.

Ansatte i Tun barnehage:

- Møter barn med omsorg og anerkjennelse.
- Møter barna med respekt for den de er. Alle skal oppleve seg som verdifulle, bli sett, hørt og forstått.
- Er tett på og nære barna. Vi er sensitive og tar ansvar for det vi ser, hører eller opplever knyttet til barns lek og vennskap
- Legger til rette for at alle har venner og noen å leke med.
- Veileder i samspill og lek, og hjelpe barna til å finne hensiktsmessige væremåter overfor andre. Gjennom positiv veiledning lærer barna trinn for trinn å mestre livets oppturer som nedturer.
- Legger til rette for mestring og glede i hverdagen.
- Styrker barnas positive selvbilde og gir dem tro på egen mestring.
- Støtter barna i å ta andres perspektiv, se en sak fra flere synsvinkler og reflektere over egne og andres følelser, opplevelser og meninger.

- Støtter barna i å sette egne grenser, respektere andres grenser og finne løsninger og handlingsalternativer i konfliktsituasjoner.
- Bygger robusthet og "rustet" barna til å gå ut i verden.
- Er bevisste sitt ansvar om å forebygge mobbing, utestengning og uheldige samspillsmønstre og ta grep dersom dette oppstår.

Vennskap + Inkludering + Sosial kompetanse = VIS

Barnehagen er en læringsarena der barn skal oppleve at de er inkludert og trygge, har venner og mestrer spill. VIS handler om å styrke barns sosiale ferdigheter og relasjoner, legge til rette for et positivt læringsmiljø som fremmer inkludering og forebygger mobbing og utenforskap. VIS handler om at barna skal utvikle en positiv selvfølelse, ha tro på seg selv og egne evner. De skal rustes til å takle livets opp- og nedturer, og tåle motstand og nederlag på en sunn måte.

VIS er et gjennomgående tema i vår hverdag, både i de formelle og i de uformelle læringssituasjonene i barnehagen. Gjennom året jobber vi systematisk og helhetlig med faktorer som vi vet fremmer trivsel, vennskap, inkludering, en sunn selvfølelse og sosial kompetanse. HelArt er en metode som vi særlig benytter oss av.

Mål:

- Alle barn i Tun er inkludert i fellesskapet og har noen å leke med.
- Barna skal oppleve glede, trivsel og mestring i barnehagehverdagen.
- Vi jobber for at barna skal utvikle en sunn selvfølelse, motstandskraft og en optimistisk livsholdning.
- Foreldre og ansatte er sammen om å forebygge utenforskap, mobbing og krenkelser i barnehagen.

Vårt årshjul (i arbeidet med sosiale egenskaper og ferdigheter)

Måned	Egenskaper	Ferdigheter	
August September 	Våre verdier: Raushet • Vi gir av oss selv, er positive og ser muligheter • Vi ser det gode i andre og respekterer ulikheter Omsorg • Vi bryr oss om, er oppmerksomme og anerkjenner Samarbeid • Vi byr på oss selv og inkluderer hverandre • Vi motiverer hverandre og deltar aktivt mot felles mål	Våre regler: • Vi er gode mot hverandre • Vi venter på tur • Vi snakker sammen når vi er uenige • Vi tar vare på lekene våre og rydder sammen • Vi hører/lytter når andre snakker 	
Oktober November	Hjelpsomhet	Å hjelpe andre	Å be om hjelp
Desember Januar	Samarbeid	Å dele med andre	Å løse oppgaver sammen med andre

Februar Mars	Respekt	Å følge en beskjed	Å gjenkjenne andres følelser
April Mai	Selvhevdelse (hevde seg selv på en positiv måte)	Å gjenkjenne egne følelser	Å si ifra når det er noe du ikke liker
Juni	Repetisjon årshjul 2018-2019	Å ta imot og være god mot nye barn i august	

Hva gjør vi:

- Vi har stort fokus på voksenrollen i barnehagen og hvordan vi fremstår som gode rollemodeller overfor barna, f.eks. går tilbake og “reparerer” når vi har handlet feil, forstå egne og andres følelser, sette grenser.
- Vi er tydelige og samstemte voksne som setter grenser, veileder, støtter og motiverer.
- Vi jobber for å gjøre hverdagen trygg og forutsigbar gjennom positiv språksetting.
- Vi jobber med sosiale ferdigheter og mestring i alle situasjoner, både i lek, hverdagsaktiviteter og i egne HelArt samlinger.
- Vi legger til rette for lek og følger opp lek i større og mindre barnegrupper. Fokus er trivsel, styrke relasjoner/ vennskap og lekeferdigheter.
- Vi er tilstede i lek og samspill, observerer og gir hjelp og støtte i evt konflikter. Vi møter barn med forståelse, og en vilje til å finne ut hva som egentlig har skjedd.
- Vi tenker at det ikke finnes vanskelig barn, men barn som har det vanskelig.
- Vi ser bak atferden til barnet, lytter, tar barnet på alvor og hjelper det med å finne handlingsalternativer når noe er vanskelig.
- Vi kartlegger jevnlig ansattes relasjon og anerkjennelse av barn.
- Psykososialt barnehagemiljø, relasjoner og voksenrollen er temaer på våre personalmøter, planleggingsdager, avdelingsmøter og ledermøter (vi reflekterer over felles og individuell praksis, kompetanseheving og utvikling av verktøy).
- Vi observerer systematisk barnas lek, vennskap, relasjoner og sosial kompetanse i barnehagen. Dette tas opp med foreldre i foreldresamtaler høst og vår.
- Gjennom året arrangerer vi ulike arrangement for barn og foreldre. Fokus er å bli kjent, knytte bånd, inkludere hverandre og ha det gøy.

[Et godt barnehage- og skolemiljø](#)

[Inkluderende felleskap](#)

[Handlingsplan for et godt psykososialt miljø i barnehagen](#)

[Handlingsplan for god gruppeledelse](#)

[Arbeid med sosial kompetanse i barnehagen](#)

[Handlingsplan for god relasjonsbygging](#)

[Jeg er urolig-Hva gjør jeg-rutinen](#)

Fysisk aktivitet, mat og måltidsglede

Barnehagen skal være en arena for daglig fysisk aktivitet og fremme barnas bevegelsesglede og motoriske utvikling. Måltider og matlaging i barnehagen skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner.

Vi vet at vaner og handlingsmønstre tar form allerede fra tidlig alder. Gode vaner som tilegnes i barnehagealder, kan vare livet ut. I Tun legger vi til rette for at barna skal oppleve bevegelsesglede, mat- og måltidsglede, et mentalt og sosialt velvære. Det er viktig for oss at barna blir kjent med kroppen sin og utvikler en bevissthet om den.

Mål:

- Barn og voksne i Tun barnehage opplever begeistring og mestring gjennom økt fysisk aktivitet ute og inne.
- Barna opplever mat- og måltidsglede i barnehagen.

Hva gjør vi:

- Vi legger til rette for daglig bevegelsesglede, inspirerer og oppmuntrer barna til å søke allsidige kroppslige fysiske utfordringer inne og ute.
- Avdelingene har egne planer for aktiv lek ute/tur.
- Vi bruker bevegelsessanger og dans til musikk. Det gir gode muligheter til kroppslige og sanselige erfaringer. På denne måten gir vi barna opplevelser og erfaringer gjennom kroppen som bidrar til kroppsbevissthet og grunnleggende trygghet.
- Vi bruker gymsal i vinterhalvåret.
- Et eget tilbud om vanntilvenning for skolestartere i regi av Larvik kommune/Larvik Svømmeklubb.
- Vi tilegner oss gode vaner, holdninger og kunnskaper når det gjelder kost, hygiene, aktivitet og hvile.
- Dagsrytmen er lagt opp slik at vi følger barnas behov for mat, hvile og søvn.
- Barna er med i matlaging. Vi lar dem smake på ingredienser og lærer dem hvor maten kommer fra.
- Vi fokuserer på at måltider skal være hyggelige, inkluderende og språkfremmende opplevelser for barna.
- Vi følger [Helsedirektoratets retningslinjer for mat og måltider i barnehagen](#) og [Bra mat i barnehagen](#).
- Vi serverer frukt, grønnsaker eller bær hver dag. Varmmat serveres en gang i måneden.
- Barnehagen tilbyr lettmelk eller vann til måltidene. Vann benyttes som tørstedrikk og er tilgjengelig hele tiden.
- Servering av kaker, kjeks, is, evt saft begrenses til spesielle anledninger/arrangement. Når barna har bursdag serverer vi fruktfat, ikke kake/is.
- Vi tar hensyn til barn som har særlige behov knyttet til mat og måltider. Dette inkluderer religion, matallergi, matintoleranse, sykdom, spisevansker og barn med nedsatt funksjonsevne. Ved allergi og behov for tilpasset kost skal foreldrene dokumentere behovet fra fastlege/sykehus.

Barnehagens formål og innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Barnehagens formål skal ses i sammenheng og være en gjennomgående del av det pedagogiske arbeidet og innholdet i barnehagen.

Omsorg

Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Vi legger aktivt til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og barn seg imellom. Dette skaper grunnlag for trivsel, glede og mestring.

Barna skal oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for.

Gode relasjoner skaper trygge barn. Det er voksnes ansvar å bygge gode relasjoner til barna ved å tolke barnets signaler, være sensitive, og verdsette barnas egne omsorgshandlinger.

Omsorg preger alle situasjoner i barnehagehverdagen. Omsorg kommer til uttrykk når barn leker og lærer, i stell, i aktiviteter, under måltider og påkledning. Ansatte i Tun innehar pedagogisk kompetanse, kunnskap om barns helse, kosthold og ulike kulturelle uttrykksformer. Vi skaper et godt omsorgsmiljø ved å bli godt kjent med hvert barn, være tett på og sensitive, være oppmerksomme og delaktige i deres aktiviteter, vise at vi bryr oss om, anerkjenne og veilede barn til mestring, sørge for trygge og gode rammer.

Progresjon omsorg	
1 – 3 år	3 – 6 år
● Oppleve trygghet og trivsel - tilknytning (COS - Circle of Security) ● Utvikle tillit til seg selv og andre ● Rette oppmerksomhet på egne og andres følelser ● Vise ulike følelser ● Ta imot trøst og veiledning	● Oppleve trygghet og trivsel - tilknytning (COS - Circle of Security) ● Bygge positive relasjoner og inkludere andre ● Sette ord på egne følelser, sette seg inn i andres følelser og situasjoner ● Vise empati ● hjelpe andre og hente hjelp når noen trenger det

[Film: Omsorgsfulle relasjoner](#)

Lek

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen og lekens egenverdi skal anerkjennes. Leken er en grunnleggende livs- og læringsform som barna kan uttrykke seg gjennom, og en viktig del av barnekulturen. Leken gir barna glede, frihet og fravær av forventninger om å gjøre riktig. Barn leker fordi de synes det er gøy. Barn utvikler sosiale, emosjonelle, motoriske, språklige og intellektuelle ferdigheter gjennom leken, og de utvikler kreativitet og evne til problemløsning. Lek er frihet til å velge venner, aktivitet og sted.

Vi skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Vi skal inspirere til, og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Vi skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek, alene og sammen med andre.

Vi gir leken gode vekstmuligheter i vår barnehage. Vi setter av rikelig med tid og rom for lek ute og inne. Vi er tilgjengelige og lydhøre overfor barns lek. Vi støtter, veileder, inspirerer, deltar, bidrar med materiell og oppmuntrer barna i deres lek. Leken gir oss muligheter til å observere hvordan barna fungerer sammen, hvilke lekekamerater de velger, hvem som blir utestengt, hvem som styrer leken og hvilket utviklingsnivå hvert enkelt barn står på. Våre observasjoner gjør at vi kan gå aktivt inn med tiltak for å styre og støtte barnet på det som trengs - løfte barnet og leken videre.

Progresjon lek	
1 – 3 år	3 – 6 år
● Vise nysgjerrighet og interesse for leker og utstyr, eksperimentering, for det som skjer rundt seg ● Øve på å dele og holde på leker (selvhevdelse/turtaking) ● Øve på å leke med andre ● Toddlerlek ● Turtakings lek ● Parallell lek	● Delta i ulike typer lek og fordype seg i den ● Være selvstendig i lek, bringe nye elementer inn i lek, leke med større innslag fra virkeligheten, bruke fantasi og kreativitet ● Kunne leke alene og med andre ● Invitere andre inn i lek ● Dele og holde på leker (selvhevdelse/turtaking) ● Rollelek ● Regellek

Danning

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig på omverdenen, og den skal bidra til å legge grunnlag for modning, selvstendig og ansvarlig deltakelse i et demokratisk fellesskap. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå og erfare felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Danning er en livslang prosess som blant annet handler om å utvikle evne til å reflektere over egne handlinger og væremåte. Danning skjer i samspill med omgivelsene og forankres i våre verdier. Gjennom samspill, dialog, lek og utforsking skal personalet bidra til at barna utvikler evnen til kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til et godt samfunn.

I barnehagen støtter vi barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen. Vi er tilstedeværende, setter ord på det som skjer, anerkjenner, støtter, veileder og reflekterer sammen med barna for at de skal forstå seg selv i møte med andre. Vi legger grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Vi fremmer samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger verdsettes og følges opp. Barna skal få tilhørighet til samfunnet, natur og kultur. De skal forstå verdier og normer som er viktige for fellesskapet.

Progresjon danning	
1 – 3 år	3 – 6 år

● Delta i et fellesskap og oppleve tilhørighet ● Bygge relasjoner ● Utvikle evnen til å reflektere over egne handlinger ● Bygge identitet	● Oppleve å være viktig for andre og fellesskapet, bli tatt på alvor, oppleve tilhørighet ● Utvikle kunnskap, verdier og holdninger sammen med andre ● Lære å stille kritiske spørsmål til seg selv og andre. Reflektere og vurdere ● Bygge identitet
--	--

Læring

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Lek og læring er knyttet sammen og barn lærer gjennom erfaringer de gjør i leken.

Læring skjer her og nå, i alle situasjoner og aktiviteter, og barna leker ut det de opplever i livene sine. Vi tar utgangspunkt i planer og det barna er interessert i og bygger videre på dette. Vi sørger for et inkluderende fellesskap og legger til rette for læringsprosesser som fremmer barnas trivsel og allsidige utvikling. Samspill med andre er avgjørende for barns utvikling og læring.

I barnehagen styrker vi barns læring gjennom formelle og uformelle læringssituasjoner. De formelle læringssituasjonene er planlagt og ledet av oss voksne. De uformelle læringssituasjonene er knyttet til våre rutiner, hverdagsaktiviteter, lek, her og nå situasjoner, samspill mellom barn og samspill mellom barn og voksne. Rammeplanens syv fagområder, barns egne interesser, ønsker og behov danner grunnlaget for læringsprosesser og valg av temaer i vår barnehage.

Vi vet at våre handlinger og holdninger er avgjørende for barns læring og læringsutbytte. Barn trenger engasjerte voksne som kan se og høre sammen med dem. De trenger voksne som kan føre en dialog med dem, sette ord på det som skjer, utdype tanker, undre seg over og utforske sammen med dem. De trenger voksne som er anerkjennende og oppmuntrende. Vi vet også at barn lærer best ved å bruke hele seg. De lærer gjennom praksis og ved å medvirke på ulike vis. Det handler om å prøve og erfare gang på gang.

For å skape gode forutsetninger for læring har vi fokus på:

- **Mestring**
Mestringsfølelsen er viktig for utvikling av selvfølelse, motivasjon og læring. Ved å ta tak i barns sterke sider, deres utviklingsnivå og gi de passende utfordringer er det større sjanse for at de skal oppleve et positivt læringsutbytte.
- **Motivasjon**
Barn lærer best hvis de har en positiv opplevelse av seg selv (god selvfølelse) og har tillit til egne evner og ressurser (god selvtilit). Barn som er motiverte har en indre drivkraft og et ønske om å komme videre. De er mest ivrige og konsentrerte når de er opptatt med noe som engasjerer. De lærer mest i handling med konkrete ting.
- **Variasjon**
Barn lærer på ulike måter og med hele seg. Derfor legger vi til rette for læringsprosesser og situasjoner hvor barna kan bruke hele sitt sanseapparat: visuelt, auditivt, taktilt og kinestetisk.

Forskning om læring:

- Det er viktig å ha en god struktur og faste rutiner.
- Barna trenger tydelige og få beskjeder, og å vite hva som er ønskelig oppførsel.
- Barna må møtes med høye og realistiske forventninger og læringsaktiviteter preget av utfordringer og driv.
- Det er viktig å bruke kognitive strategier i undervisningen som dialog, forklaring, repetisjon og oppsummering.

Thomas Nordahl (Senter for praksisrettet utdanningsforskning, Høgskolen i Hedmark) og Ole Hansen (Laboratorium for forskningsbasert skoleutvikling og pædagogisk praksis, Institut for Læring og Filosofi, Aalborg Universitet).

Progresjon læring	
1 – 3 år	3 – 6 år
● Vise interesse og nysgjerrighet ● Delta i og få erfaring med hverdagsaktiviteter og rutiner ● Delta i og få erfaringer med ulike planlagte aktiviteter (eks arbeid med fagområdene) ● Gjentakelser ● Forutsigbarhet og struktur	● Vise interesse, nysgjerrighet, undring og utforskertrang ● Aktiv deltakelse i hverdagsaktiviteter og rutiner, økt mestring ● Aktiv deltakelse og mulighet for påvirkning i ulike planlagte aktiviteter, økt mestring ● Øve refleksjon og årsak-virkning ● Lytte og ta imot beskjeder ● Overgang mot skole

Hverdagspedagogikk i Tun

Mennesker lærer hele livet, og det finnes utviklingsmuligheter i alt vi foretar oss. De situasjonene som gjentar seg hver dag, våre rutiner og hverdagsaktiviteter som f.eks. måltid, stell, av- og påkledning, vier vi stor oppmerksomhet. Dette er viktige læringsarenaer for barna. En fast og god struktur og organisering av dagen hjelper barna til å se sammenhenger, få oversikt, skape trygghet og forutsigbarhet.

I våre hverdagsaktiviteter lærer barna praktiske ferdigheter, kunnskap og selvstendighet. Etter hvert som barna blir eldre, blir de mer selvhjelpne og kan hjelpe hverandre. Vi gir barna veiledning og støtte, tilrettelegger og ivaretar en inkluderende og god stemning. Med mye ros, oppmuntring og humor kommer vi langt.

Noe av det viktigste barna opplever i barnehagen er samspill. Vårt mål er å utvikle sosialt kompetente barn som har omsorg for hverandre, god selvfølelse og som kan etablere gode vennskap. For at barna skal kunne utvikle sosiale ferdigheter og positivitet må de være trygge på seg selv og på menneskene og miljøet rundt seg. Vi er ansvarlige for relasjonen med barna. Det er vi som legger grunnlaget og skaper et trygt og godt læringsmiljø ved bla å bruke oss selv som gode rollemodeller.

Barna krever nærvær – det handler om «her og nå». De står midt i nuet. Det krever at vi er nærværende, både fysisk og mentalt.

Huskeliste for voksne:

En utstrakt hånd

Et klapp og et smil

Et bekreftende blikk

En oppmuntrende kommentar

Vennskap og fellesskap

Barnehagen skal fremme positive handlinger som motvirker avvising, utestenging, verbal og fysisk mobbing. Miljøet må ha rom for alle barn slik at alle barn skal oppleve inkludering, trygghet og tilhørighet. Felles opplevelser og daglig samvær i trygge, inspirerende omgivelser er et godt grunnlag for å utvikle fellesskapsfølelse og vennskap mellom barna. Gjennom leken tar barna kontakt med hverandre, de lærer, bearbeider opplevelser og utvikler seg gjennom samhandling med andre.

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre, og dette utvikles gjennom sosialt samspill. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Alle barn skal erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i et positivt samspill med andre. En del av den sosiale kompetansen består i å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov. Dette trenger mange barn støtte til, og er en del av den bevisste voksenrollen personalet i barnehagen må inneha.

Å få en venn og å være en venn er noe av det viktigste i et barns liv. Det handler om å møtes i et forhold hvor den enkelte opplever seg som godtatt og verdsatt for akkurat den han eller hun er. Vennskap bidrar til en følelse av delaktighet og fellesskap som igjen bidrar til en positiv selvfølelse. Å tilhøre en gruppe eller avdeling gir barn trygghet, mening og en sosial tilknytning.

Vi jobber hele tiden med å legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap i barnehagen. Vi er tilstedeværende, tett på og nær barna, legger til rette for felles leketema og mindre lekegrupper. Vi «bygger» barnas selvfølelse, samtidig som vi hjelper dem til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov. En av våre viktigste oppgaver er å bygge positive og gode relasjoner mellom barn og mellom barn-voksne.

Kommunikasjon og språk

Tidlig og god språkstimulering er en viktig del av barnehagens innhold. Personalet har en viktig rolle i å involvere alle barna i samtaler og undring rundt bøker og fortellinger og i hverdagen generelt. Barna lærer språk og blir flinke til å uttrykke seg først og fremst ved å være språklig aktive. Personalet skal anerkjenne og respondere på barnas ulike verbale og nonverbale uttrykk og støtte dem i deres språkutvikling.

Varierte og rike språkerfaringer er avgjørende for virkelig å forstå begreper og for å få dybdeforståelse. Lek med språket fremmer også språklig bevissthet.

Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk og tegn-til-tale. Personalet skal støtte flerspråklige barn i å bruke sitt morsmål og samtidig utvikle norsk kompetanse.

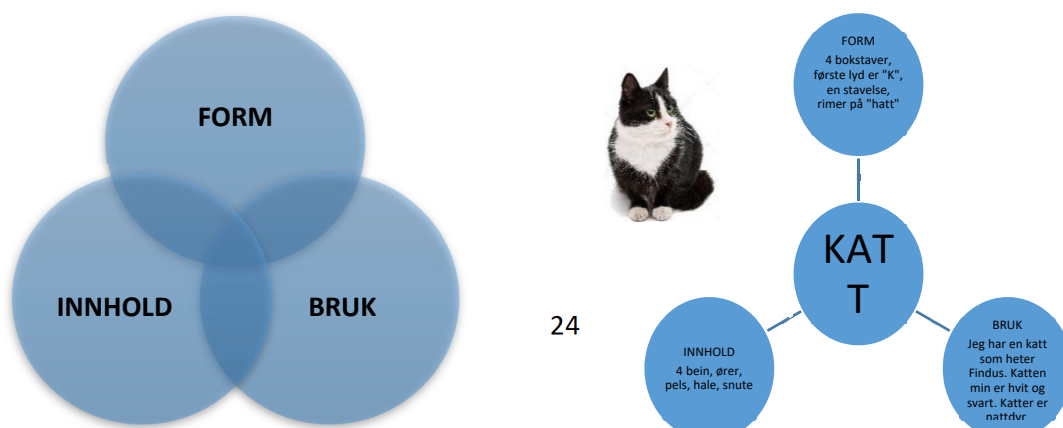
Språkutvikling (muntlig og skriftlig) er noe av det mest betydningsfulle som skjer i et barns liv. Språk gir mulighet for å kommunisere. Språk gir identitet og tilhørighet til et fellesskap. Ved hjelp av språk lærer barnet å forstå seg selv og omverdenen. Det språklige fundamentet som legges i førskolealderen er avgjørende for barnets videre utvikling (både intellektuelt, sosialt og emosjonelt) og læring. Derfor er mestring av språket viktig både i et her og nå perspektiv og i et livslangt løp.

Vår oppgave er å legge til rette for et rikt og variert språkmiljø med tilgang på bøker, lek, aktiviteter og samtale. Et rikt og variert språkmiljø forutsetter kompetente voksne som er bevisste barns språkutvikling, og som bygger på barnas behov og initiativ.

Lek og rollelek er en god og sentral arena for språkutvikling, både muntlig og skriftlig. I rolleleken får barna språklige ferdigheter som legger grunnlag for utvikling av språk. I lekeskriving og skapende virksomhet oppdages forbindelser mellom det talte og det skrevne, mellom lyder og symbol.

Mål:

- Vi har et rikt og frydefullt språkmiljø i Tun barnehage.
- Vi stimulerer barnets språk ved å rette oppmerksomheten mot språkets form, innhold og bruk.

Modell språkets komponenter
Bloom og Lahey (1978)

I praksis betyr det at vi f.eks i ordet
katt retter oppmerksomhet mot:

Hva gjør vi:

- Vi jobber i et aktivt språkmiljø som er målrettet og systematisk. Vi er rollemodeller og forbilder for barna. Vi er bevisste vår rolle og hvordan vi utøver den – i måten vi lytter på, gir tilbakemeldinger, bruker kroppsspråket og i vårt valg av språkmateriell.
- Vi reflekterer kontinuerlig over vår praksis og våre valg, for å møte barnas behov og løfte dem lengst mulig.
- Vi har bøker, bilder og symboler tilgjengelig for barn på alle avdelinger.
- Vi bruker aktivt konkrete, symboler og noe tegn til tale i vår formidling.
- Vi bruker hverdagssituasjoner som feks måltid, stell og påkledning til bevisst språkstimulering, vi setter ord på det vi gjør.
- Gjennom samtale og samarbeid med andre barn og voksne får barna erfaring med å lytte og vente på tur, som en del av språklig samhandling.
- For å nå det enkelte barn best mulig, deler vi ofte barna inn i mindre grupper. På den måten får vi større ro og konsentrasjon i samspillet og læringsprosessen mellom barn og mellom barn og voksne.
- Vi bruker bøker og høytlesning aktivt for å utvikle barnas språk og skape en felles lekereferanse for dem.

[Språk i barnehagen – mye mer enn bare prat](#)

Barnas medvirkning

FNs barnekonvensjon vektlegger at barn har rett til å si sin mening i alt som vedrører det, og barns meninger skal tas hensyn til.

Barnas medvirkning er sentralt for barns læring og trivsel. Personalet skal høre på barnas synspunkter, anerkjenne deres meninger og ytringer og la dem oppleve at de har innflytelse. Barnas ønsker og behov skal møtes med en åpen og anerkjennende grunnholdning. Det er viktig å passe på at alle barn får mulighet til å medvirke, samtidig som det er viktig at barna ikke må ta ansvar de ikke er rustet til å ta.

For oss handler medvirkning om å være bevisste voksne som lytter, spør, observerer og tar barns ulike signaler, uttrykk og behov på alvor. Vi gir barn medbestemmelse og selvbestemmelse innenfor visse rammer i det sosiale liv. Gjennom arbeidet med barns medvirkning vil vi at barna skal utvikle ulike sosiale ferdigheter, kunnskaper og erfaringer som fremmer demokrati og likeverd, og motvirker egoistisk tenkning. Barna er en del av et fellesskap og må lære å forholde seg til dette. I Tun barnehage bruker vi Individuelle barnesamtaler som metode i forkant av foreldresamtaler høst og vår. I disse samtalene har vi fokus på trivsel, trygghet, relasjoner og pedagogisk innhold.

Vi vil at barna i Tun barnehage skal oppleve at:

- De er en del av fellesskapet.
- De er en som er verdt å lytte til.
- De har tanker, ideer og initiativ som er interessante og viktige for andre.
- De har noe å gi til andre – andre liker og verdsetter meg.

Barns medvirkning (film UDIR)

Medvirkning er mer enn å bestemme selv - Vetuva

Samarbeid mellom hjem og barnehage

Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet, ha god dialog med foreldrene og ivareta foreldrenes rett til medvirkning. Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som allsidig utvikling.

Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål, og grunnlaget for samarbeidet skal være barnets utvikling og trivsel i barnehagen.

- Foreldrene er våre viktigste samarbeidspartnere. Det er foreldrene som har ansvaret for barna og oppdragelsen (iht. barnekonvensjonen og barneloven). Barnehagen skal være et kompletterende miljø i forhold til hjemmet.
- Samarbeid med foreldrene er en selvfølgelig del av vårt arbeid. For at vi skal kunne møte barnas individuelle behov og «løfte» de lengst mulig, er kontinuitet og åpenhet mellom hjem og barnehage en forutsetning.

Mål:

Vi samarbeider med foreldrene om barnets beste. Idealet er et gjensidig og åpent samarbeidsforhold, hvor vi gir hverandre råd, hjelp og støtte. Sammen gjør vi Tun barnehage til en god og inkluderende barnehage for små og store.

Hva gjør vi:

- Vi har primærkontakter for alle barn. Nye foreldre får tilbud om oppstartssamtale med pedagogisk leder i løpet av den første uka. Dette for å bli bedre kjent, avklare ønsker, behov og forventninger.
- Vi har lav terskel og er tidlig på for å ta opp undring eller bekymring rundt barn med foreldre. Vi er løsningsfokuserte om forhold som kan ha betydning for barnets utvikling hjemme så vel som i barnehagen.
- Vi inviterer til foreldresamtaler to ganger i året, evt. flere ganger ved behov. I samtalene utveksler vi observasjoner og vurderinger knyttet til barnets helse, trivsel, erfaringer, utvikling og læring.
- Sammen med foreldre utarbeider vi individuelle oppfølgingsmål og tiltak ved behov.
- Vi utveksler informasjon om dagen i hente- og bringesituasjonen, gjennom Visma.

- Vi veileder og støtter foreldre i hverdagen.
- Vi arrangerer foreldremøter.
- Vi arrangerer ulike sosiale arrangement for foreldre og barn.
- Vi synliggjør vårt arbeid gjennom tilbakemeldinger i hverdagen, skriftlig informasjon, bilder og filmsnutter, «utstillinger» på avdelingene av barnas arbeid og gjennom appen Visma.
- Vi oppfordrer foreldre til å delta i vår årlige foreldreundersøkelse.
- Vi har taushetsplikt og innhenter alltid nødvendig samtykke fra foreldrene.
- Vi har foreldreråd, arbeidsutvalg for foreldre (FAU) og samarbeidsutvalg (SU).

[Kurs og veiledning for barn, ungdom og foreldre](#)

[Foreldreutvalget for barnehager - FUB](#)

Overganger

Når barnet begynner i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet skal få en trygg og god start i barnehagen.

Vi ønsker at oppstarten skal bli best mulig for barn og foreldre og er bevisst viktigheten av dette første møtet. Det er med på å danne grunnlag for et aktivt, gjensidig og nyttig samarbeid. Når barnet begynner i barnehagen legger vi til rette for at barnet får bli kjent med personalet og omgivelsene sammen med foreldrene sine. Det er av stor betydning for at barnet skal oppleve trygghet og tillit at det får en gradvis tilvenning til barnehagen.

Tilvenningsperioden blir fortløpende vurdert i samarbeid med foreldrene. Barnet blir møtt første dagen av en fast ansatt som skal være med barnet i tilvenningsperioden og i tiden etter. Dette er med på å skape trygghet for både barn, foreldre og de ansatte. Vi gjennomfører en oppstartsamtale med foreldrene under tilvenningsperioden slik at vi får avklart forventninger til barnehagen, fra barnehagen og vi får skriftliggjort nødvendig informasjon om barnets behov.

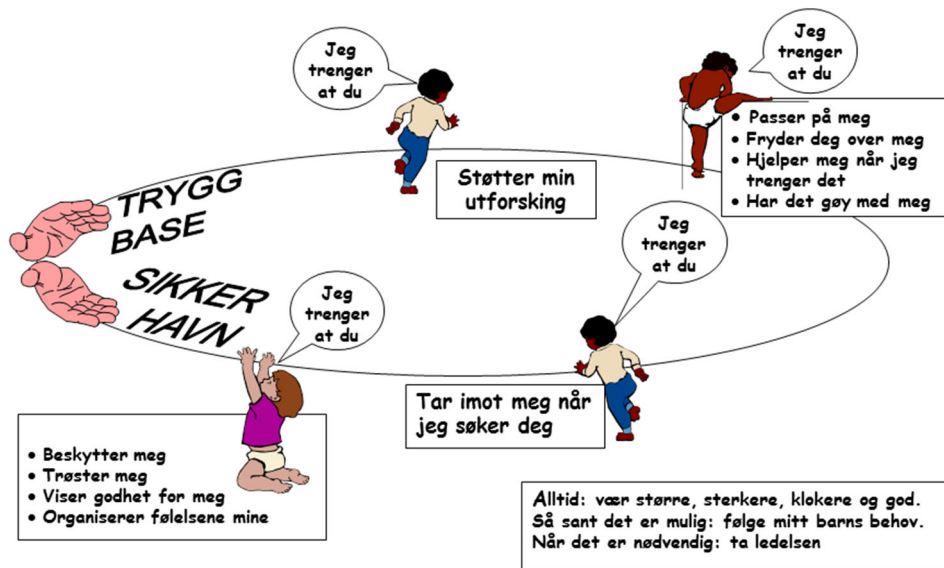
Oppstarten hos oss skal være en positiv opplevelse for både liten og stor. Vi har faste rutiner for tilvenning i barnehagen. Våre rutiner bygger på forskning rundt små barn, tilknytning og oppstart i barnehage.

Trygghetssirkelen – COS (se modell under) viser oss hvordan de grunnleggende behovene for barnet henger sammen, og hvordan vi skal være til stede og støtte barnet. I nedre del av sirkelen ser vi barnets avhengighet og beskyttelsesbehov, altså tilknytningsbehovet. Hånden som tar imot nederst til venstre representerer den sikre havnen i form av en nær og trygg voksen som barnet kan få hjelp, trøst og nærhet hos når trygghetsbehovet er "slått på". I øvre del av sirkelen ser vi at barnets selvstendighet og utforskertrang, barnets behov for å erobre og mestre verden. Den øverste hånden representerer også den voksne, men her er hånden en trygg base for barnets utforskertrang.

Trygghetssirkelen

Foreldre med fokus på barnets behov

© Cooper, Hoffman, Marvin, & Powell, 1999

Mål:

- Barn og foreldre skal oppleve en trygg og god oppstart i Tun barnehage.
- Nye barn skal oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære.

Hva gjør vi:

- Vi sender ut et velkomstbrev fra styrer etter at foreldrene har takket ja til barnehageplass.
- Pedagogisk leder ringer foreldrene før oppstart for å bli litt kjent.
- Pedagogisk leder sender ut informasjon om tilvenningen til foreldrene før oppstart.
- Barnet får tilsendt en oppstartsbok med bilder av avdelingen og ansatte som jobber der.
- Barn og foreldre blir møtt første dagen av primærkontakten som skal være sammen med barnet i tilvenningsperioden og i tiden etter. Dette er med på å skape trygghet for både barn, foresatte og de ansatte. Når barnet har blitt trygg på primærkontakten vil det normalt bli lettere å bli kjent med de andre ansatte etterhvert.
- Tilvenningsperioden blir fortløpende vurdert i samarbeid med foreldrene.
- Vi gjennomfører en oppstartsamtale med foreldrene i løpet av de første dagene. I samtalen avklarer vi foreldrenes forventninger til barnehagen, barnehagens forventninger til foreldre og dokumenterer nødvendig informasjon om barnets behov.

[Trygg og god barnehagestart \(film UDIR\)](#)

[Foreldre og barnehagestart - slik hjelper du ettårningen din](#)

Overgang innad i barnehagen

Når barnet skal bytte avdeling innad i barnehagen, vil det i hovedsak være de ansatte som står for at barnet blir kjent på ny avdeling.

Mål:

- Barn og foreldre skal få tid og rom til å bli kjent og trygg på ny avdeling.

Hva gjør vi:

- Vi legger til rette for at barnet ofte er på besøk på den nye avdelingen i løpet av våren. Dette gjøres sammen med kjente voksne og andre barn fra barnets "gamle" avdeling.

- De ansatte som skal ta imot barnet bruker naturlige situasjoner til å etablere gode relasjoner til barnet. Før sommerferien og første uke i august ruller vi litt på personalet for å sikre en god overgang til det beste for barna.
- Før sommeren får barnet en egen oppstartsbok med bilder av den nye avdelingen, barn og ansatte.
- Gode rutiner for utveksling og overføring av informasjon om barnet (mellom avdelingene) sikres ved at pedagogene overfører informasjon til ny avdeling.
- Foreldre inviteres til en overgangssamtale/oppstartssamtale på ny avdeling ved behov.

Overgangen med

Larvik kommune har rutiner for overgang fra barnehage til skole og SFO for å sikre at alle barn skal få en trygg og god skolestart. Overganger kan være sårbare for barn, derfor er det viktig at vi sikrer god flyt og sammenheng slik at barna kommer styrket ut av overgangen. Vi jobber målbevisst for at alle barn skal være trygge og godt forberedt til skolestart. Dette skjer i henhold til kommunens rutiner og i nært samarbeid med foreldre og skolen barnet skal begynne på. Det er av betydning at foreldre får god informasjon om det siste året i barnehagen og samarbeidet mellom skole og barnehage. Dette er tema på foreldremøte på høsten.

Barnehage og skole er begge virksomheter for omsorg, lek og læring. Barn vil i sitt møte med barnehage og skole oppleve både likhetstrekk og ulikheter. Vi har et felles ansvar for at barn skal møte dette med nysgjerrighet, tillit og tro på egne evner og forutsetninger. Barnehagen skal legge til rette for at barna har med seg kunnskap og ferdigheter slik at de møter skolen med nysgjerrighet og positiv forventning.

Mål:

- Barna skal glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er sammenheng og kontinuitet i læring og sosialisering.
- Sikre samarbeidsrutiner som gir barn og foreldre et positivt møte med skolen.
- Sikre at skolen får mulighet til å møte barn og foreldre ut fra deres forutsetninger, ønsker og behov.
- Sikre overføring av nødvendig informasjon.

Hva gjør vi:

- Vi inviterer til felles foreldremøte for skolestartere i Tun og Kvelde barnehage på høsten.
- Vi har eget pedagogisk opplegg for skolestartere - Bjørner. Fokuset vårt ligger på lek, sosiale ferdigheter, fungering i gruppe, selvregulering og selvstendighet, samt grunnleggende språk og begrepsforståelse. Vi legger ikke opp til spesifikk lese- og skriveopplæring i gruppen, dette vil de få når de begynner på skolen.
- Vi forbereder barna på skolestart gjennom ulike skoleforberedende aktiviteter, slik at de best mulig kan møte ulike læringssituasjoner i skolen. Eksempler på slike skoleforberedende aktiviteter er: skolegruppe, turer sammen med skolestartere i Kvelde barnehage.
- Vi legger til rette for en god avskjed med barnehagen, blant annet gjennom forberedelser på hvordan det er å starte på skolen. Barna deltar i ulike arrangementer som avslutningskveld med seremoni for barna.
- Skolen innbyr skolestartere til skoleklubb, på ettermiddag sammen med foreldre, som en del av overgangsrutinen.
- Når barna slutter hos oss får de med seg en overgangsbok med bilder av skolen og SFO, medelever, lærere og SFO ansatte.
- Vi inviterer foreldrene til avslutningssamtale. Der går vi gjennom barnets utvikling på ulike områder, samt eventuelt behov for tilrettelegging i skolen. Foreldre kan også ta opp annet de er opptatt av i forhold til barnets utvikling og skolestart.
- I avslutningssamtalen vil pedagogene presentere et samtykkeskjema, der foreldrene tar stilling til om barnehagen kan gi skolen nødvendig informasjon om barnet. Der det er behov for mer tilrettelegging, etableres det samarbeid med skolen i god tid før barnet starter.

[Årshjul for overgang barnehage skole](#)

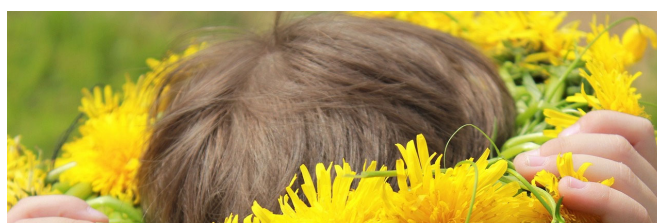
Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Planlegging

Det vektlegges i Rammeplanen at barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes. På planleggingsdager, i personalmøter, ledermøter og avdelingsmøter planlegges det pedagogiske arbeidet i barnehagen. Planleggingen skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppa. Gjennomføringen av planene må være så fleksible at det er rom for spontanitet og barns medvirkning. For å ta vare på barns medvirkning må personalet være lydhør i forhold til barns innspill om hva de liker å foreta seg i barnehagen. Foreldregruppa gis mulighet til å påvirke barnehagens innhold gjennom daglig kontakt, i foreldresamtaler, på foreldremøte og deltagelse i barnehagens samarbeidsutvalg.

Planlegging i Tun barnehage tar utgangspunkt i barnehageloven og rammeplanen. Planleggingen baserer seg på vår kunnskap om barns trivsel, utvikling og læring individuelt og i gruppe, observasjon, dokumentasjon, refleksjon og vurdering, samt samtaler med barn og foreldre. Vår planlegging styres også i stor grad av hva som skjer i vårt nærmiljø og årets gang i naturen. Vi planlegger slik at vi får en gjennomtenkt og hensiktsmessig bruk av barnehagens ressurser, samt utnytter de mulighetene som ligger i vårt nærmiljø.

Årsplanen godkjennes hvert år av barnehagens samarbeidsutvalg.

Vurdering

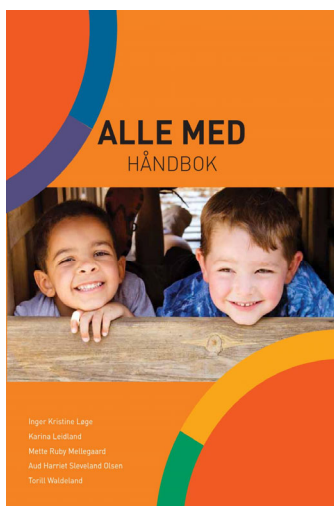
Vurdering er en viktig del av barnehagens pedagogiske arbeid. Gjennom vurdering påser vi at vi følger barnehageloven og rammeplanen. Samtidig sikrer vi at vi gjør nødvendige valg for å gi barna en god barndom og utvikler barnehagen videre.

Vurdering betyr at vi reflekterer individuelt og i fellesskap over vårt pedagogiske arbeid. Dette gir oss et utgangspunkt for videre planlegging og gjennomføring. Fortløpende vurdering følges alltid opp av nye tiltak og justeringer av våre planer.

Diskusjon og refleksjon rundt faglige og etiske problemstillinger foregår daglig, og benyttes i alle våre møtearenaer i barnehagen. I tillegg er den daglige kontakten med foreldrene, foreldresamtaler, foreldreundersøkelse og observasjoner med på å bidra til det totale vurderingsarbeidet. Vurdering skjer også gjennom samtaler i barnegruppa eller med enkelt barn, og gjennom observasjoner av barns trivsel og deltagelse i barnehagedagen.

Observasjon i Tun barnehage

Observasjon i barnehagen er en forutsetning for vårt pedagogiske arbeid, for å gi hvert enkelt barn et optimalt tilbud, fremme kvalitet og utvikling. Vi bruker systematisk observasjon som metode for å legge til rette for gode utviklings- og læringsmuligheter for det enkelte barn og for barnegruppa.

I Tun benytter oss av observasjonsmaterialet «ALLE MED». Vi ønsker å bruke observasjonsmaterialet på alle barn i barnehagen, og så lenge barna går hos oss. Dette gjøres i samråd med foreldre.

«ALLE MED» er utviklet av Eigersund kommune i samarbeid med Senter for atferdsforskning ved Universitetet i Stavanger. Vi har fått opplæring av Eigersund kommune i bruk av «ALLE MED», og delt vår kunnskap med de andre kommunale barnehagene i Larvik.

«ALLE MED» er et visuelt observasjonsskjema. Gjennom skjemaet får vi mer oversikt over barnas språkutvikling, barnas lek, den sosio-emosjonelle utviklingen, hverdagsaktiviteter og trivsel, samt den sansemotoriske utviklingen. Skjemaet gir oss et helhetlig bilde av barna og hva de mestrer.

Observasjonsskjemaet blir brukt to ganger i året, i forbindelse med foreldresamtalene høst og vår.

Dokumentasjon

Vi gir innblikk i barnehagehverdagen gjennom en kort oppsummering i foreldreportalen Visma, av hva som har vært i fokus den dagen eller uken som har gått. Dokumentasjon eller synliggjøring av temaarbeid og barnas barnehagedag er viktig informasjon til foreldre.

Dokumentasjon er viktig i forhold til refleksjon, dialog og ny praksis. Dokumentasjon kan være et middel for å få fram ulike oppfatninger og åpne for en kritisk og reflekterende praksis.

Dokumentasjon skal være med på å fortelle og gjenskepe historien for barna, slik at de kan reflektere sammen med andre barn og voksne om det de ser og har vært med på.

Dokumentasjon er et verktøy for:

- Å se sammen med barn.
- Å se hvordan barn lærer, deres læringsutbytte og trivsel.
- Å se barns initiativ, tanker og innspill – og ta disse på alvor.
- Å planlegge tema arbeid.
- Å evaluere/reflektere over egen pedagogisk praksis.
- Å synliggjøre barnas prosesser og produkt.

Barnehagens arbeidsmåter

Arbeidsmåter i barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning. Vi bruker varierte arbeidsmåter, og tilpasser dem til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet. Ulike arbeidsmåter gir oss muligheter til å gjøre barnehagens innhold spennende og variert. Arbeidsmåtene bidrar til å skape engasjement, interesse og motivasjon og gir mulighet for å tilføre nye erfaringer, opplevelser og læring i barnehagen.

Hva gjør vi:

- Vi tar utgangspunkt i barnas erfaringer, interesser, synspunkter og initiativ i barnehagens daglige arbeid og ved valg og gjennomføring av temaer og prosjekter.
- Vi bygger på kreativitet og lek og er åpne for improvisasjon og barns medvirkning.
- Vi veksler mellom spontane og planlagte aktiviteter.
- Vi veksler mellom felles aktivitet i avdelingen og aktiviteter i mindre barnegrupper.
- Vi stimulerer barnas undring og evne til å stille spørsmål, søke opplevelser, ta initiativ og mestre nye ting.
- Vi gir barna varierte inntrykk og mulighet til å uttrykke seg på forskjellige måter.
- Vi jobber tverrfaglig og helhetlig og ser de ulike delene i rammeplanen i sammenheng.
- Vi inkluderer nærmiljø og lokale forhold ved planlegging og gjennomføring av våre aktiviteter.
- Vi dokumenterer, evaluerer og justerer jevnlig valg av arbeidsmåter i barnehagen til det beste for barna.

Progresjon

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barn skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Barna vil oppleve progresjon gjennom stadig større utfordringer med samarbeid, mer krevende organiserte aktiviteter, større ansvar og forventning. Vi utvider og bygger videre på barnas interesser og gir de varierte erfaringer og opplevelser.

Progresjon innenfor rammeplanens fagområdene handler om å bli kjent med nye materialer, mer avanserte teknikker og problemstillinger. Vi ønsker at læringen skal støtte barnas naturlige nysgjerrighet og utforskning, utvikle selvstendighet og gi barna gode opplevelser gjennom mestring.

[Vår Progresjonsplan ser du her](#)

Barnehagens digitale praksis

Vi har fokus på å bruke digitale verktøy som en ny dimensjon til de prosessene barna allerede er i. Digitale redskaper kan være gode verktøy for å stimulere og inspirere barnas eget kreative uttrykk og nysgjerrighet. Det er med på å berike barnas inntrykk og gi dem flere muligheter til å uttrykke seg, bidra til gjenkjenning og stimulere hukommelse, språk og konsentrasjon.

Når vi bruker applikasjoner og nettbrett, får barna erfaring med matematikk, samarbeidsspill, språkstimulering etc. på en lystbetont, samhandlende og engasjerende måte.

Ved en gjennomtenkt og bevisst holdning, sikrer vi god kvalitet og et godt læringsutbytte. Den voksnes tilstedeværelse og tilrettelegging er vesentlig. Vi utøver digital dømmekraft, tar hensyn til personvern, legger til rette for og deltar i at barna utforsker, leker, lærer og selv skaper noe gjennom digitale uttrykksformer.

Barnehagens fagområder

Hvert år skal barna i barnehagen gjøres kjent med syv fagområder som er beskrevet i Rammeplan for barnehagen. Fagområdene gjenspeiler områder som har interesser og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse.

Hvert fagområde dekker et vidt læringsbegrep med mulighet for opplevelser og erfaringer, for innhenting av kunnskap, læring av ferdigheter og utvikling av holdninger. Fagområdene opptrer sjelden isolert i vår hverdag, flere områder er representert i våre opplegg og hverdagsaktiviteter. Vårt arbeid med fagområdene er tilpasset barnas alder, interesser, kunnskaper og ferdigheter.

De kommunale barnehagene har utarbeidet en felles progresjonsplan for arbeidet med fagområdene. Dette er beskrevet i barnehagens [Progresjonsplan](#) og ses derfor i sammenheng med barnas alder.

Våre fagområdene er:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi

- Nærmiljø og samfunn

Rammeplan - barnehagens fagområder (Udir)

Trafikksik

Barn har rett på en trygg og sikker barnehage. Sikkerhet er de voksnes ansvar, og vi er rollemodeller for den oppvoksende generasjon. Hvis holdninger og vaner etableres tidlig, vil det være lettere å tenke trafikksikkerhet videre i livet.

Barn er trafikanter hver dag, enten som passasjerer, fotgjengere og, etter hvert, syklist.

Barnehagene i Larvik gjennomfører trafikkopplæring i henhold til Rammeplan og benytter materiale fra [Barnas trafikkklubb](#) og [Trygg trafikk](#) i arbeidet.

Barnehagen har rutiner for sikkerhet når barna skal på turer og har en mobilitetsplan som inneholder mål om trafikksikkerhet i og rundt barnehagen.

Våre tiltak:

- Foreldre og ansatte er gode rollemodeller for barna.

- Lav fart inn på barnehagens parkeringsplass.
- Biler rygges inn i parkeringslommer.
- Ingen biler går på tomgang.
- Barn skal sitte forsvarlig festet i bil, når de leveres og hentes i barnehagen.
- Barn skal være i selskap med en voksen ved all ferdsel på parkeringsplassen.
- Portene i barnehagen skal alltid være lukket.
- Ved kjøring i bil, buss og taxi skal alltid foreldre samtykke, og barna skal sikres forskriftsmessig.
- Barn og ansatte bruker refleksvest på tur.
- Barn lærer og erfarer regler for fotgjengere, bruk av refleks, skilt og veimerking.
- Vi har alltid med telefonliste og førstehjelpsutstyr på tur.
- Barnehagen har egen rutinebeskrivelse for barn på tur.
- Barnehagen har egne rutinebeskrivelser for hva vi gjør ved eventuelle skader/ulykker.

[Mobilitetsplan Tun barnehage 2024-2027](#)

Kompetanseplan

Barnehagene er en lærende organisasjon og utvikler sin pedagogiske praksis gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling. Dette er et utviklingsarbeid som involverer hele personalet og som foregår i den enkelte barnehage. Hver barnehage utarbeider en kompetanseplan.

Mål for kompetanseutvikling i Tun er:

- Personalet skal jobbe mot felles mål fastsatt i Lov om barnehager, Rammeplan for barnehagen, nasjonale og kommunale føringer.
- Personalet skal stå samlet og støtte hverandre gjennom godt samspill og samarbeid.
- Personalet skal bruke aksjonslæring (observere hverandre og reflektere sammen) som metode for vurdering og forbedring av egen og barnehagens praksis.

Kompetanseområder 2025-2026:

- **JEG ER MEG.**

Vi fortsetter å ha fokus på "Jeg er meg". Gjennom året skal vi styrke vårt forebyggende arbeid mot vold og overgrep mot barn.

- **Lek i barnehagen.**

På personalmøter og planleggingsdager vil vi jobbe med temaet lek i barnehagen. Vi bruker UDIRs kompetansepakke som består av fem moduler: om lek, vår rolle i lek, lek og inkludering, tilrettelegging for det fysiske lekemiljøet inne og tilrettelegging for det fysiske lekemiljøet ute.

- **Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis + ASK**

Barnehagen er forpliktet til å forebygge utenforskap, fange opp utfordringer og gi et inkluderende og tilpasset pedagogisk tilbud til alle, inkludert de som har behov for særskilt

tilrettelegging. Sammen med våre samarbeidspartnere vil vi styrke vår kompetanse for å bidra til et mer inkluderende, likeverdig og tilpasset tilbud til alle barn.

- **HMS**

Tillitsvalgte, verneombud og styrer deltar på grunnleggende opplæring for HMS-utvalg.

Tradisjoner og merkedager i Tun barnehage

Samenes nasjonaldag

6. februar markerer vi samenes nasjonaldag, også omtalt som «samefolkets dag». I forkant av dagen har vi gjort oss mer kjent med samisk kultur og levesett.

Fastelavn og karneval

I februar er det fastelavnstid og karneval i barnehagen. Vi ønsker å ta vare på tradisjonen vår, skape glede og kreativitet. En viktig del av prosessen er at barna deltar aktivt sammen med de voksne på forberedelser og utsmykking. Vi baker boller, pynter fastelavnsris og «katter» og øver på karnevalssanger. 26. februar avslutter vi med karneval for alle i barnehagen.

Påskeforberedelser og felles påskelunsj

Våre påskeforberedelser starter i begynnelsen av mars. Vi formidler tradisjoner rundt påsken og påskebudskapet på en enkel måte, tilpasset barna. Påskeharen, kyllinger, egg, litt påskepynt og påskehistorier hører også med i vår formidling. Vi snakker også om at våren nærmer seg med spiring og nytt liv. 26. mars har vi felles påskelunsj for barna, og kanskje kommer påskeharen frem.

Dugnad

23. april er det dugnad ute i barnehagen (reservedag ved dårlig vær - 29. april). Dugnaden er en sosial sammenkomst hvor små og store jobber side om side. Foreldre og personalet blir enige om hva som bør prioriteres. Sammen bidrar vi til trivsel og hygge i barnehagen og gjør barnehagen fin til 17. mai. Vi samarbeider med FAU om dugnad i barnehagen.

17. Mai

Tidlig i mai forbereder vi oss til nasjonaldagen vår. Vi synger nasjonalsangen, forteller historier og snakker om flagget vårt og 17. mai tog. 13. mai øver vi på å gå i tog sammen med Kvelde barnehage. Dagen feires med is og pølser.

Barnehagen har tradisjon for å gå i barnetoget 17. mai. Barn og foreldre går sammen bak barnehagens fane. 17. mai komiteen ved Kvelde skole er ansvarlig for arrangementet.

Mangfoldfestivalen

11. juni er det Mangfoldfestival i barnehagen. Avdelingene går sammen om en fargerik markering av mangfold og likeverd. Vi har forskjellige aktiviteter ute, spiser samlet, har musikk, leker og danser.

Sommerfest

16. juni er det sommerfest i barnehagen for barn og foreldre. Sommerfesten markerer barnehageårets slutt, og at det snart er ferie.

Høsttreff

2. oktober inviterer vi alle barn, foreldre og søsken inn på hjemmelaget grønnsakssuppe, bruktmarked, lek og moro. Kan hende det blir mulighet for en rundtur med hest og kjerre.

Vennskapsdag og vennskapsuker

24. oktober markerer vi FN-dagen i barnehagen. I forkant av dagen har vi jobbet mye med vennskap, inkludering, fellesskap, toleranse, likheter og ulikheter i verden.

Nissefest

4. desember er det nissefest i barnehagen. Vi går rundt juletreet og synger kjente og kjære julesanger, spiser nissegrøt og får besøk av nissefar eller nissemor.

Lucia

Før vi tar juleferie inviterer vi barn og foreldre til Luciafeiring i barnehagen. 12. desember tar vi en liten pust i bakken, stresser ned og koser oss litt ekstra tidlig på formiddagen.

Kirkebesøk

En av de siste dagene før jul går barna på Huskestua på kirkebesøk til Kvelde kirke sammen med Kvelde barnehage. Vi tenner lys, dramatiserer Juleevangeliet og synger julesanger.

Julelunsj

18. desember arrangerer avdelingene julelunsj for barna.

Bursdagsfeiring

Når barna fyller år lager vi bursdagsfest på avdelingen. Vi henger opp flagget og har egen bursdagssamling til ære for jubilaranten. Vi ønsker et sunt kosthold i barnehagen og serverer fruktfat ved bursdager.

Bursdagsinvitasjoner kan legges i hyllene. Praksis er å be alle guttene/alle jentene på avd., alle født i samme kull, eller hele avd. Hovedsaken er at ingen skal være "den ene" som faller utenfor.

Livsgledebarnehage

Tun barnehage er en livsgledebarnehage og samarbeider med Kvelde sykehjem. En livsgledebarnehage skaper glede og meningsfulle dager for eldre i sitt nærmiljø gjennom ulike former for generasjonsmøter mellom barn og eldre. Gjennom året drar barn og ansatte på besøk til sykehjemmet for å gjøre ulike aktiviteter sammen med de eldre, underholde eller pynte opp ute og inne.

